

Jaarrekening 2017

Samengevoegde balans per 31 december 2017

Na resultaatbestemming

Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)			31 december 2017	31 december 2016
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	1	2.029.450	1.894.154	
		2.029.450	1.894.154	
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	2	21.036.946	21.309.842	
Effecten	3	78.426.424	84.825.112	
Liquide middelen	4	2.827.982	1.791.518	
		102.291.352	107.926.472	
Totaal activa		104.320.802	109.820.626	
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
Reserves				
Continuïteitsreserve		20.689.272	23.658.344	
Bestemmingsreserves		5.000.000	5.000.000	
		25.689.272	28.658.344	
Fondsen				
Bestemmingsfondsen		103.283	681.395	
Totaal reserves en fondsen		25.792.555	29.339.739	
Langlopende schulden	6	42.427.564	45.998.796	
Kortlopende schulden	7	36.100.683	34.482.091	
Totaal passiva		104.320.802	109.820.626	

Samengevoegde staat van baten en lasten 2017

Staat van baten en lasten				
		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Baten	9			
Baten van particulieren		41.520.126	42.820.000	49.282.118
Baten van bedrijven		2.871.795	2.680.000	2.121.420
Baten van loterijorganisaties		1.843.030	1.713.000	2.440.970
Baten van subsidies van overheden		2.806.688	5.000.000	2.464.990
Baten van verbonden (internationale) organisaties		-	-	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven		625.965	420.000	524.612
Som van de geworven baten		49.667.604	52.633.000	56.834.110
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten		101.478	60.000	82.232
Overige baten		219.684	220.000	223.266
Som van de baten		49.988.766	52.913.000	57.139.608
Lasten	10			
6-Minutenzone		5.844.950	3.726.157	3.555.337
Hartgezonde jeugd		5.476.161	5.059.732	4.914.182
Regie over eigen leven en zorg		5.675.901	5.440.968	5.521.764
Wetenschappelijk onderzoek		24.240.587	30.292.102	27.625.634
Ernst & Urgentie		1.173.336	1.236.600	4.209.247
Doelstelling algemeen		2.761.883	2.439.451	2.015.206
Totaal besteed aan doelstellingen		45.172.818	48.195.010	47.841.370
Wervingskosten		8.859.740	9.160.143	7.390.113
Kosten beheer en administratie		2.086.051	1.763.981	1.707.433
Som van de lasten		56.118.609	59.119.134	56.938.916
Saldo voor financiële baten en lasten		-6.129.843	-6.206.134	200.692
Saldo financiële baten en lasten	14	2.582.659	2.840.000	4.857.622
Saldo van baten en lasten		-3.547.184	-3.366.134	5.058.314
		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Resultaatbestemming				
Continuïteitsreserve		-2.969.072	-2.684.740	3.762.821
Bestemmingsreserves		0	0	622.098
Bestemmingsfondsen		-578.112	-681.394	673.395
Totale mutatie reserves en fondsen		-3.547.184	-3.366.134	5.058.314

Samengevoegd kasstroomoverzicht

Kasstroom		
	Werkelijk 2017	Werkelijk 2016
Saldo voor financiële baten en lasten	-6.129.843	200.692
Aanpassingen voor		
Afschrijvingen materiële vaste activa	479.738	867.223
Ontvangen interest	1.466.100	1.420.659
Ontvangen dividend	722.921	637.819
Mutatie langlopende operationele schulden	-3.571.232	6.785.650
Werkkapitaal		
Mutatie overlopende vorderingen en activa	272.896	-5.136.791
Mutatie kortlopende schulden	1.618.592	-1.105.494
Kasstroom uit operationele activiteiten	-5.140.828	3.669.758
Desinvesteringen	18	15.126
Investeringsactiviteiten	-615.052	-723.262
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-615.034	-708.136
Aangekochte/verkochte beleggingen	6.792.326	-6.962.661
Ontvangen aflossing hypothecaire lening U/G	0	4.740.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	6.792.326	-2.222.661
Mutatie liquide middelen	1.036.464	738.961
Saldo liquide middelen per 1 januari	1.791.518	1.052.557
Saldo liquide middelen per 31 december	2.827.982	1.791.518
Mutatie liquide middelen	1.036.464	738.961

Toelichting behorende bij de samengevoegde jaarverslaggeving

1. Algemene toelichting

1.1 Over de Hartstichting

De Nederlandse Hartstichting is een stichting naar Nederlands recht en is gevestigd in Den Haag. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van handel in Den Haag onder nummer 41150408.

In dit verslag wordt de naam ‘Hartstichting’ gebruikt in plaats van ‘De Nederlandse Hartstichting’.

De Hartstichting strijdt tegen hart- en vaatziekten. Het aantal sterfgevallen en patiënten moet omlaag. Hiertoe investeert de Hartstichting in wetenschappelijk onderzoek, voorlichting en patiëntenzorg.

1.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waar overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij.

Stichting Studiefonds Nederlandse Hartstichting

De Nederlandse Hartstichting is statutair, bestuurlijk en financieel nauw verbonden met de Stichting Studiefonds Nederlandse Hartstichting. De twee rechtspersonen kunnen bestuurlijk en financieel als een eenheid worden beschouwd. In de samenagevoegde jaarrekening worden de financiële gegevens opgenomen van de Nederlandse Hartstichting samen met de Stichting Studiefonds Nederlandse Hartstichting.

Stichting Theodora Boasson

De Hartstichting heeft betekenisvolle stemrecht in het bestuur van de Stichting Theodora Boasson en kan invloed uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van deze stichting. De Hartstichting heeft echter geen overheersende zeggenschap. Verder kan de Hartstichting niet beschikken over de economische voordelen en draagt geen economische risico's als gevolg van deze zeggenschap in de stichting.

1.3 Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

1.4 Toegepaste standaarden

De samenagevoegde jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijn 650 ‘Fondsenwervende organisaties’. Deze richtlijn is geactualiseerd en van kracht vanaf 1 januari 2017.

1.5 Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Daar waar in dit rapport gebruik wordt gemaakt van afgeronde getallen kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

2.1 Algemeen

De cijfers over 2017 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

2.2 Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de stichting.

2.3 Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van

grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

2.4 Grondslagen voor de samenvoeging

De samengevoegde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Nederlandse Hartstichting samen met de Stichting Studiefonds Nederlandse Hartstichting

2.5 Stelselwijziging

De stichting heeft per 1 januari 2017 een stelselwijziging doorgevoerd omdat met ingang van deze datum de geactualiseerde Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties' van kracht is. De vergelijkende cijfers over 2016 zijn aangepast aan de nieuwe richtlijn.

De aanpassing van de richtlijn heeft effect op de presentatie van de baten, de waardering van de nalatenschappen met vruchtgebruik en de verantwoording van baten van loterijorganisaties.

- **Presentatie van de baten.** Bij de presentatie van de baten is een eenduidige classificatie van de baten naar herkomst doorgevoerd. Dat heeft per saldo geen financieel effect op het resultaat.
- **Nalatenschappen met vruchtgebruik.** Onder de nieuwe RJ 650 dienen bij de waardering van de nalatenschappen ook nalatenschappen met vruchtgebruik te worden gewaardeerd. Onder de oude RJ 650 werden deze nalatenschappen niet gewaardeerd. Op basis van de nieuwe grondslagen is het resultaat effect van € 554.665 verwerkt in het eigen vermogen per 1 januari 2016.

- **Baten van loterijorganisaties.** De Hartstichting maakte onder de oude RJ 650 gebruik van de mogelijkheid om de baten van loterijorganisaties te verantwoorden op moment van daadwerkelijk ontvangst op de bank-

rekening. Onder nieuwe RJ 650 moeten deze baten worden verantwoord op moment van toezegging door de loterijorganisatie. Het resultaatteffect van € 468.474 is verwerkt in het eigen vermogen per 1 januari 2016.

De vergelijkende cijfers 2016 zijn als gevolg daarvan gecorrigeerd:

Effect stelselwijziging	Activa	Passiva
Balans 2016 oud	Vorderingen en overlopende activa	Continuïteits-reserve
	€20.286.713	€22.635.215
Resultaat waardering nalatenschappen met vruchtgebruik	€554.655	€554.655
Resultaat uit baten van loterijorganisaties	€468.474	€468.474
Balans 2016 nieuw	Vorderingen en overlopende activa	Continuïteits-reserve
	€21.309.842	€23.658.344

Het effect van de stelselwijziging op het resultaat over 2016 is nihil.

2.7 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Hartstichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

2.8 Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden gedurende het boekjaar omgerekend naar euro's tegen de koers geldend op het moment van de transactie. Indien aan het einde van het jaar er nog vorderingen of verplichtingen in vreemde valuta zijn, dan worden deze op de balans gewaardeerd in euro's op basis van de slotkoers van 31 december. Effecten in vreemde valuta worden gewaardeerd in euro's tegen de koers op balansdatum.

2.9 Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten liquide middelen, vorderingen, verplichtingen en effecten. De Hartstichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten

(derivaten), zoals renteswaps en termijncontracten.

Financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders vermeld bij onderstaande toelichting op de afzonderlijke posten.

2.10 Materiële vaste activa

Vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.7.

2.11 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Na eerste verwerking worden vorderingen en overlopende activa gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.12 Effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen reële waarde, zijnde de beurskoers per 31 december van het betreffende verslagjaar. De gerealiseerde waardeverschillen bij verkoop

alsmede de niet-gerealiseerde waardeverschillen per balansdatum worden verantwoord onder de opbrengst beleggingen in de staat van baten en lasten. Transactiekosten worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

De effecten staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.13 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.14 Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van de Hartstichting is ingedeeld in reserves en fondsen.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve dient als financiële buffer om de voortgang van de bedrijfsvoering te financieren bij onverwachte grote tegenslagen of bij beëindiging dan wel afbouwen van activiteiten. De stichting heeft hiervoor een risicoanalyse verricht en treft maatregelen om risico's te beheersen. De continuïteitsreserve wordt gemuteerd met overschotten c.q. tekorten uit de exploitatie.

De Hartstichting volgt de richtlijnen van de Commissie Herkströter voor het bepalen van de maximale hoogte van de continuïteitsreserve. Dat maximum is 1,5 maal de jaar-kosten van de werkorganisatie. Als ondergrens heeft de Hartstichting als beleid dat deze reserve 1 maal de jaar-kosten van de werkorganisatie mag zijn.

Tot de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie worden gerekend:

- subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwervingen, uitbesteed werk en publiciteit en communicatie, uitgezonderd dat deel dat wordt toegerekend aan de doelstelling;
- personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingen en rente die volledig worden meegenomen inclusief het gedeelte dat aan de doelstelling wordt toegerekend.

Bestemmingsreserves

Het bestuur van de Hartstichting kan een deel van de reserves afzonderen voor een speciaal doel. De bestemmingsreserves worden benoemd in de toelichting.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

2.15 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Eind 2017 zijn er geen voorzieningen gevormd.

2.16 Kortlopende en langlopende schulden

Kortlopende en langlopende schulden

Schulden op korte termijn en schulden op lange termijn worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De subsidieverplichting wordt per toewijzingsjaar gesplitst naar schulden op korte termijn en lange termijn, hierdoor ontstaat een grote nauwkeurigheid van weergave van schulden op korte termijn en schulden op lange termijn.

Projecten

De projecten omvatten verplichtingen jegens derden en reserveringen voor projecten.

Derden

De Hartstichting heeft zich verbonden aan de Stichting Alliantie Nederland Rookvrij! (ANR) en de patiëntenvereniging De Hart&Vaatgroep (HVG) onder meer door meerjarige subsidieverplichtingen. De naam van de Hart&Vaatgroep is vanaf 1 januari 2018 gewijzigd in Harteraad. De Richtlijn voor de jaarverslaggeving staan

toe dat meerjarige subsidieverplichtingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten en gereserveerd op de balans op het moment van toezegging. Hierdoor wordt de continuïteit van de samenwerking ook financieel gewaarborgd.

2.17 leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

3. Grondslagen voor de resultaatbepaling

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden nog niet bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve respectievelijk bestemmingsfonds. Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk fonds wordt als besteding verwerkt.

3.2 Baten

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de betreffende gelden worden ontvangen, met uitzondering van:

- Baten uit nalatenschappen. Deze worden in het boekjaar verantwoord voor zover de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, als op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de ontvangst kan worden gemaakt. Eventueel eerder ontvangen voorschotten worden bij ontvangst verantwoord en later in mindering gebracht op de verantwoording van de opbrengstwaarde. De nog te ontvangen nalatenschappen per jaareinde worden geschat op 100% van de initieel vastgestelde bruto waardering. De waardering van nalatenschappen met vruchtgebruik vindt plaats aan de hand van de 'Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik' van Goede Doelen Nederland.
- Baten van bedrijven. Sponsorbijdragen worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland indien deze een materiële omvang hebben. Het gaat daarbij om goederen of diensten die tegen geld waardeerbaar zijn.
- Loterijen. Baten van loterijen worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

- Baten uit subsidies van overheden. Subsidies van overheden worden verantwoord op het moment dat deze subsidies worden besteed.

3.3 Overige baten

De baten uit verhuur worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

3.4 Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.5 Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslag-vergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenen

De Hartstichting heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Het betreft een zogenoemde middelloonregeling. De Hartstichting heeft in het geval van een tekort bij het pensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Indien sprake is van een overschot of een tekort in het fonds zal PFZW beslissen tot het verlagen dan wel verhogen van de premies. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot terugstorten leidt of tot vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds was 31 december 2017 101,1% (31 december 2016 90,1%).

Het bestuur van het Pensioenfonds Zorg en Welzijn heeft besloten de pensioenen per 1 januari 2018 niet te indexeren.

3.6 Kosten besteed aan doelstellingen

Projectkosten en lasten ter zake van subsidies worden verantwoord in het jaar waarin de toezegging plaatsvindt.

3.7 Toerekening van kosten en bestedingen aan doelstellingen en werving

Bij de allocatie van kosten worden zoveel mogelijk kosten rechtstreeks vastgelegd op de kostenplaatsen die onder fondsenwerving of één van de doelstellingen (speerpunten) vallen. De kosten voor directie en ondersteunende stafafdelingen, bestuurs- en beheerkosten, kunnen hieraan niet rechtstreeks worden toegerekend. Daarom worden deze kosten met behulp van verdeelsleutels in een toerekeningsmodel over fondsenwerving en de doelstellingen verdeeld.

Afhankelijk van het accent van activiteiten en projecten vinden onderlinge doorberekeningen plaats tussen fondsenwerving en de doelstellingen. Uitgangspunt hierbij is dat een activiteit of project niet alleen een primaire invloed heeft op fondsenwerving of één van de doelstellingen. Door de aard van de uitingen hebben de activiteiten en projecten ook een secundaire uitstraling op één of meerdere beleidsterreinen. De onderlinge doorberekeningen kennen een bestendige gedragslijn. Uitzondering hierop zijn de themacampagnes, waarvan de inhoud per campagne verschilt.

3.8 Afschrijvingen

Er wordt gestart met afschrijven vanaf de eerste van de maand volgend op die waarin de investering in gebruik is genomen. De afschrijvingen op materiële vaste activa worden berekend op basis van de geschatte gebruiksduur. De geschatte gebruiksduur van de vaste activa is:

Verbouwingkosten	10 jaar
Inventarissen	
– Automatiseringsapparatuur	3 jaar
– Overige	5 jaar
Collectematerialen	5 jaar
Websitekosten	3 jaar

3.9 Financiële baten en lasten

De rentebaten en beleggingsresultaten worden verantwoord onder de post saldo financiële baten en lasten. Het gaat hierbij om rentebaten, dividenden, gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten. Ongerealiseerde koersresultaten zijn het verschil tussen de aankoopwaarde en de beurswaarde op balansdatum.

Bankkosten, rentekosten en de kosten van beleggingen worden in mindering gebracht van het saldo financiële baten en lasten.

3.10 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven activa is opgenomen in het kasstroomoverzicht onder de investeringsactiviteiten.

Toelichting op de samengevoegde jaarrekening 2017

1. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa			
	Inventaris en inrichting	Andere bedrijfsmiddelen	Totaal
1 januari 2017			
Verkrijgingsprijs	5.660.674	1.144.211	6.804.885
Afschrijvingen	-3.766.536	-1.144.195	-4.910.731
Boekwaarde	1.894.138	16	1.894.154
Mutaties 2017			
Investerings	615.052	0	615.052
Desinvesterings	-82.717	-587.083	-669.800
Afschrijvingen	-479.738	0	-479.738
Afschrijvingen desinvesterings	82.715	587.067	669.782
Saldo mutaties	135.312	-16	135.296
31 december 2017			
Verkrijgingsprijs	6.193.009	557.128	6.750.137
Afschrijvingen	-4.163.559	-557.128	-4.720.687
Boekwaarde	2.029.450	0	2.029.450

Investerings is software voor het project "voorlichting op maat".
Onder de post 'Andere bedrijfsmiddelen' zijn de collectematerialen opgenomen.
Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van de activa.

2. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa		
	31 december 2017	31 december 2016
Legaten en nalatenschappen	15.506.969	16.677.239
Nog te ontvangen	4.320.266	3.110.083
Vooruitbetaalde kosten	226.848	329.417
Te vorderen rente	874.570	943.960
Vordering personeel	0	473
Overige vorderingen	108.293	248.670
	21.036.946	21.309.842

De gemiddelde looptijd van de vordering op nalatenschappen bedraagt 20 maanden, echter gezien de diverse looptijden zijn deze vorderingen als kortlopend geïnclassificeerd. De nog te ontvangen bedragen betreft grotendeels een nog te ontvangen subsidie. €2,55 miljoen (2016: €1,8 miljoen) van deze post kent een looptijd van langer dan 1 jaar.

3. Effecten

Effecten		
	31 december 2017	31 december 2016
Obligaties in beheer bij banken	52.064.707	57.223.950
Aandelen in beheer bij banken	24.349.427	27.601.162
Woninghypotheken	2.012.290	0
	78.426.424	84.825.112
1 januari 2017		
Boekwaarde		84.825.112
Mutaties 2017		
Resultaat		2.789.461
Kosten beleggingen		-208.235
Saldo		2.581.226
Aangekochte/verkochte beleggingen		-6.792.326
Gerealiseerd en ongerealiseerd koersverschil		-1.248.177
Mutatie nog te ontvangen rente		55.173
Mutatie liquide middelen		-994.584
		-8.979.914
Saldo Mutaties		-6.398.688
31 december 2017		
Boekwaarde		78.426.424

4. Liquide middelen

Liquide middelen		
	31 december 2017	31 december 2016
Rekening-courant banken	2.825.612	1.791.218
Kassen	2.370	300
	2.827.982	1.791.518

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Nederlandse Hartstichting.

5. Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

De kosten van de werkorganisatie waren in 2017 € 20.443.650. Beleidsmatig is dit ook de omvang van de continuïteitsreserve. De maximale continuïteitsreserve is 1,5 maal dit bedrag en komt uit op € 30.665.475.

De daling van de continuïteitsreserve is € 2.969.072 en past binnen de gestelde normen. Eind 2016 was de stand van de continuïteitsreserve ruim hoger dan 1,0 maal de kosten van de werkorganisatie. In de begroting 2017 is hier ook rekening meegehouden door een negatief resultaat te begroten.

Bestemmingsreserves

Eind 2016 is een bestemmingsreserve gevormd voor het eerder opsporen en oplossen van hart- en vaatziekten. Deze reserve is bestemd voor het sneller terugdringen van de ziektelast door hart- en vaatziekten in Nederland. In de begroting van 2018 is rekening gehouden met het besteden van deze bestemmingsreserve.

Effect stelselwijziging op continuïteitsreserve

De impact van de stelselwijziging ultimo 2016 bedraagt € 1.023.129. Stand continuïteitsreserve per 31 december 2016 is gewijzigd van € 22.635.215 naar € 23.658.344.

Het effect van de stelselwijziging op het resultaat over 2016 is nihil.

Zie ook de toelichting in paragraaf 2.5 van de “Toelichting behorende bij de samengevoegde jaarverslaggeving”.

Het verloop van de reserves in 2017 was:

Verloop van reserves				
	31 december 2016	Mutatie 2017	Resultaat bestemming 2017	31 december 2017
Continuïteitsreserve	23.658.344	0	-2.969.072	20.689.272
Bestemmingsreserve opsporen en oplossen van HVZ	5.000.000	0	0	5.000.000
	28.658.344	0	-2.969.072	25.689.272

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen zijn als volgt te specificeren:

Fondsen				
	31 december 2016	Mutatie 2017	Resultaat bestemming 2017	31 december 2017
Vriendenloterij project AED-kasten	578.112	0	-578.112	0
Werving, reanimatie training en gebruik AED	80.000	0	-80.000	0
GGD Haaglanden werving burgerhulpverleners	23.283	0	0	23.283
Fonds 1818 Levens redden bij een hartstilstand	0	0	80.000	80.000
	681.395	0	-578.112	103.283

6. Langlopende schulden

In deze post zijn de voor toekomstige jaren toegezegde subsidies opgenomen. Voor zover de subsidietoezegging betrekking heeft op het aankomende boekjaar is de toezegging opgenomen onder de kortlopende schulden. Het overige deel is toegewezen aan de langlopende

schulden. De toezegging aan De Hart&Vaatgroep (HVG) is opgenomen voor twee jaar en de toezegging aan de Stichting Alliantie Nederland Rookvrij! is opgenomen voor vier jaar. De vrijval heeft betrekking op de reiskosten binnen de subsidieverplichting aan studenten en AIO's.

De langlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

Langlopende schulden		
	31 december 2017	31 december 2016
Uitkeringsverplichting 2018	0	17.824.147
Uitkeringsverplichting 2019	17.271.028	12.297.801
Uitkeringsverplichting 2020	12.200.669	7.825.400
Uitkeringsverplichting 2021	7.529.537	3.798.170
Uitkeringsverplichting 2022	3.405.078	1.598.729
Alliantie Nederland Rookvrij! / HVG	1.550.000	2.125.000
Reservering huurkorting	471.252	529.549
	42.427.564	45.998.796

Alle schulden op lange termijn worden, na aanvang, binnen een looptijd van 5 jaren afgelost.

7. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden		
	31 december 2017	31 december 2016
Crediteuren	1.581.711	1.564.715
Belastingen en premies sociale verzekeringen	386.694	285.285
Overige schulden en overlopende passiva	34.132.278	32.632.091
	36.100.683	34.482.091
Specificatie overige schulden en overlopende passiva		
Uitkeringsverplichting projecten	30.669.803	29.045.905
Alliantie Nederland Rookvrij! / HVG	1.425.000	1.875.000
Nog te betalen kosten	2.019.761	1.684.703
Pensioenen	17.714	26.483
	34.132.278	32.632.091

8. Financiële instrumenten

De Hartstichting maakt gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan krediet-, rente-, kasstroom-, valuta-, prijs- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid om de risico's van onvoorspelbare

ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de stichting te beperken. Er worden geen derivaten gebruikt om deze risico's af te dekken.

De volgende activa en verplichtingen betreffen financiële instrumenten:

Financiële instrumenten		
	31 december 2017	31 december 2016
Financiële activa		
Liquide middelen	2.827.982	1.791.518
Vorderingen	21.036.946	21.309.842
Effecten	78.426.424	84.825.112
Financiële verplichtingen		
Uitkeringsverplichtingen	-74.522.367	-76.919.701
Crediteuren	-1.581.711	-1.564.715
Overige te betalen posten	-2.424.169	-1.996.471

De volgende risico's spelen een rol bij deze instrumenten:

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over vorderingen en liquide middelen. Het grootste risico bij vorderingen betreft de reële waarde van de nalatenschappen. Deze wordt op balansdatum beoordeeld. Indien uit de beoordeling blijkt dat er een waarderingsrisico is, dan wordt de waarde gecorrigeerd met een risicoafslag. Liquide middelen worden aangehouden bij Nederlandse banken met een laag faillissementsrisico.

Renterisico en kasstroomrisico

Van de effecten was eind 2017 voor € 52,1 miljoen belegd in vastrentende waarden (eind 2016: € 57,2 miljoen). Deze beleggingen kennen geen kasstroomrisico. Wel is de reële waarde van de beleggingen afhankelijk van de marktrente. Bij beleggingen in vastrentende waarden is het beleid dat wordt belegd met laag risicoprofiel (investment grade)

Valutarisico

Valutarisico wordt gelopen over aandelen in vreemde valuta. Van de beleggingen in aandelen mag maximaal 50% niet in euro's zijn belegd. Eind 2017 was van de beleggingen 49,8% (eind 2016: 47,0%) niet in euro's belegd.

Prijsrisico

De effecten waarin wordt belegd zijn beursgenoteerd en kennen daardoor prijsrisico. De beleggingen in effecten dienen ter financiering van meerjarige uitkeringsverplichtingen (toegezegde subsidies). Doormiddel van een ALM-studie wordt eens keer per twee jaar vastgesteld of de toekomstige verplichtingen kan worden voldaan. De meerjarige uitkeringsverplichtingen kennen geen prijsrisico.

Liquiditeitsrisico

De liquiditeitspositie wordt door middel van kasplanningen bewaakt. Het management ziet erop toe dat voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

9. Baten

Baten van particulieren			
	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Collecte	3.045.110	3.130.000	2.947.937
Nalatenschappen	13.562.792	14.650.000	22.430.829
Donaties en giften	24.822.560	25.040.000	23.810.525
Overige baten van particulieren	89.664	0	92.827
	41.520.126	42.820.000	49.282.118

Baten nalatenschappen was in 2016 uitzonderlijk hoog door een aantal hoge nalatenschappen. In 2017 was hier geen sprake van en vallen de baten lager uit.

Baten van loterijorganisaties			
	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
VriendenLoterij (Hartstichting loten)	782.102	750.000	690.114
VriendenLoterij (Reguliere bijdrage)	591.746	613.000	623.241
VriendenLoterij (project bijdragen)	102.000	0	756.129
VriendenLoterij	1.475.848	1.363.000	2.069.484
De Lotto	329.491	350.000	348.996
Fonds Bijzondere Uitkeringen (FBU)	37.691	0	22.490
Stichting Loterijacties Volksgezondheid	367.182	350.000	371.486
	1.843.030	1.713.000	2.440.970

Baten van subsidies van overheden			
	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Toelage voor Topconsortia voor Kennis en Innovatie (PPS)	1.771.115	5.000.000	2.214.990
ERA-CVD	1.035.573	0	250.000
	2.806.688	5.000.000	2.464.990

De toegekende subsidies betreffen toelagen van het ministerie van Economische Zaken voor innovatief onderzoek. De toegekende subsidie voor ERA-CVD bestaat in 2017 voor een groot deel uit subsidie toegekend vanuit de EU. Deze subsidies zijn in 2017 volledig toegekend aan onderzoeksprojecten. De subsidies hebben een incidenteel karakter.

10. Lasten

Verdeling van de lasten naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen	Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016
Subsidies en bijdragen	21.558.015	0	0	21.558.015	24.810.495	28.193.528
Aankopen en verwervingen	1.828.110	1.314.272	15.106	3.157.488	20.464.300	2.630.689
Uitbesteed werk	7.842.352	4.133.207	192.031	12.167.590	0	9.406.996
Publiciteit en communicatie	4.446.481	788.583	466	5.235.530	0	3.308.528
Personeelskosten	7.384.786	2.015.591	1.205.101	10.605.478	10.486.839	10.016.977
Huisvestingskosten	878.223	248.941	146.472	1.273.636	1.413.000	1.169.106
Kantoor- en algemene kosten	926.770	271.817	475.492	1.674.079	1.434.500	1.345.869
Afschrijving en rente	308.081	87.329	51.383	446.793	710.000	867.223
Totaal	45.172.818	8.859.740	2.086.051	56.118.609	53.319.134	56.938.916

Specificatie van de toegedeelde lasten aan totaal doelstellingen

	6-Minuten- zone	Hartgezonde jeugd	Regie over eigen leven en zorg	Weten- schappelijk onderzoek	Ernst & Urgentie	Doelstelling algemeen	Totaal doelstellingen	Begroot 2017	Totaal 2016
Subsidies en bijdragen	0	0	1.415.924	20.137.091	0	5.000	21.558.015	24.810.495	28.193.528
Aankopen en verwervingen	325.927	337.004	301.786	333.284	205.494	324.616	1.828.110	13.543.624	1.731.437
Uitbesteed werk	1.339.647	2.538.355	1.389.389	731.290	851.127	992.545	7.842.352	0	5.804.998
Publiciteit en communicatie	2.337.843	738.734	296.860	203.819	116.715	752.510	4.446.481	0	2.697.860
Personeelskosten	1.434.973	1.451.552	1.778.432	2.191.035	0	528.793	7.384.786	7.464.478	7.140.111
Huisvestingskosten	167.303	170.706	206.595	266.521	0	67.097	878.223	994.336	841.062
Kantoor- en algemene kosten	180.568	179.926	214.441	284.051	0	67.784	926.770	882.446	815.125
Afschrijving en rente	58.689	59.884	72.474	93.496	0	23.538	308.081	499.631	617.249
Totaal	5.844.950	5.476.161	5.675.901	24.240.587	1.173.336	2.761.883	45.172.818	48.195.010	47.841.370

Bij de grondslagen voor de resultaatbepaling is bij 3.7 aangegeven dat kosten worden toegerekend aan activiteiten. Overheadkosten worden eerst verdeeld over alle afdelingen op basis van voltijdsformatie (FTE), waarna de kosten van de directie en de afdelingen bedrijfsvoering en HRM worden verdeeld over activiteiten op basis van tijdsbelasting. Vertrekpunt bij de herverdeling naar activiteiten is de uitsplitsing van kosten naar organisatieonderdeel. Vervolgens vindt de herverdeling in twee stappen plaats:

1. Herverdelen van de overhead

Met uitzondering van de personele kosten worden alle indirecte kosten nagenoeg geheel geboekt op bedrijfsvoering, zoals huisvestingskosten en ICT. Deze overheadkosten worden verdeeld over alle organisatieonderdelen op basis van FTE. Met deze herverdeling worden de integrale kosten per organisatieonderdeel verkregen.

2. Herverdeling conform Richtlijn 650

Bij de herverdeling kunnen sommige kosten aan meerdere activiteiten worden toegerekend. In die gevallen vindt herverdeling op basis van een schattingspercentage plaats. Bij fondsenwerving en marketing & communicatie heeft de inhoud nagenoeg altijd een tweeledig karakter, namelijk voorlichting (=doelbesteding) en het oproepen tot doneren (=fondsenwerving).

Voorlichting

Voorlichting is een statutaire doelstelling van de Hartstichting. Zo is in 2017 onder andere een campagne gevoerd om het Nederlands publiek te informeren over de kenmerken van een beroerte. De voorlichtingskosten zijn in bovenstaande specificatie van de lasten toegeedeeld aan de doelstellingen verantwoord onder 'publiciteit en communicatie'. In 2017 was dat totaal € 4,4 miljoen (2016: € 2,7 miljoen).

11. Personeelslasten

De personeelskosten van de samengevoegde organisaties worden gedragen door de Nederlandse Hartstichting.

Personeelslasten			
	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Salarissen	6.968.265	7.175.185	6.443.808
Sociale lasten	1.091.363	1.161.943	1.045.446
Pensioenlasten	956.238	1.007.765	954.925
Overige personeelslasten	1.589.612	1.141.945	1.572.798
Totaal personeelslasten	10.605.478	10.486.838	10.016.977
Aantal FTE	118,7	124,0	111,5

Werknemers werkzaam buiten Nederland: geen (2016: geen).

De Hartstichting heeft eigen arbeidsvoorwaarden. Voor salariering van management en medewerkers hanteren we een beloning die past bij een goedgevoerde organisatie. Dit wordt periodiek getoetst. Alle functies hebben een functieomschrijving met bijbehorende competenties en waardering.

Onder de overige personeelskosten zijn de kosten uitzendkrachten inbegrepen.

Toelichting op de functie en beloning van de directeur:

Directeur		
drs. F. Italianer		
Dienstverband	Werkelijk 2017	Werkelijk 2016
Aard (looptijd)	bepaald	bepaald
Uren	40	40
Part-time percentage	100	100
Periode	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging (€)		
Vast inkomen	124.200	124.200
Vakantiegeld	10.076	9.936
Eindejaarsuitkering	10.309	10.309
Totaal jaarinkomen	144.585	144.445
<p>Het jaarinkomen van het directielid (in loondienst) blijft binnen het maximum van €146.000,- (1FTE/12 mnd) volgens de 'Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht' van Goede Doelen Nederland, geldend voor 2017 (2016: €145.000,-). Het arbeidscontract is per 1 april 2017 verlengd tot 31 maart 2021.</p>		

	Werkelijk 2017	
Belastbare vergoedingen en bijtellingen	11.669	11.502
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	23.547	23.053
Totaal	179.801	179.000

Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van €181.000,- per jaar (2016: €179.000,-).

De pensioenlast betreft het werkgeversdeel van de aan het bedrijfstakpensioenfonds verschuldigde premie. Aan directieleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De leden van de raad van toezicht genieten geen bezoldiging.

12. Kantoor- en algemene kosten

Accountantskosten			
	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Controle van de jaarrekening	138.346	81.000	55.430
Totaal accountantskosten	138.346	81.000	55.430

De accountantskosten 2017 zijn hoger dan begroot door overloop van kosten 2016 naar 2017

13. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Ultimo 2018 bestaat er een leaseverplichting van € 256.431 voor de periode 2018 t/m 2021, voor onder meer lease-auto's, kopieer- en scanapparatuur. Van dit bedrag loopt € 78.911 binnen een jaar af, €177.520 heeft een looptijd langer dan een jaar.

Ultimo 2018 bestaat er een huurverplichting voor het kantoorpand aan Prinses Catharina Amaliastraat 10, te 's-Gravenhage. De huurlast voor 2018 bedraagt € 975.833. Het contract eindigt per 1 februari 2027.

Er is ten behoeve van de Nederlandse Hartstichting een bankgarantie verstrekt in het kader van huurbetalingen ter grootte van € 206.450.

14. Saldo financiële baten en lasten

De baten uit beleggingen zijn als volgt te specificeren:

Financiële baten en lasten			
	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Obligaties / aandelen	0	3.040.000	0
Rentebaten	1.466.100		1.420.659
Dividend	722.921		637.819
Gerealiseerde en ongerealiseerde opbrengsten	600.440		2.942.164
	2.789.461	3.040.000	5.000.642
Bankkosten inzake beleggingen waaronder bewaarloon	-207.664	-200.000	-185.704
Overige kosten / opbrengsten	-571	0	5.321
	-208.235	-200.000	-180.383
Netto beleggingsresultaat	2.581.226	2.840.000	4.820.259
Overige rentebaten	1.433	0	37.363
Saldo financiële baten en lasten	2.582.659	2.840.000	4.857.622

Jaarrekening 2017

Nederlandse Hartstichting

Enkelvoudige balans per 31 december 2017

Na resultaatbestemming

Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)			
		31 december 2017	31 december 2016
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	2.029.450	1.894.154
		2.029.450	1.894.154
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa	2	21.036.945	21.309.842
Effecten	3	78.426.424	84.825.112
Liquide middelen	15	2.827.919	1.791.498
		102.291.288	107.926.452
Totaal activa		104.320.738	109.820.606
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves			
Continuïteitsreserve		20.689.272	23.658.344
Bestemmingsreserves		5.000.000	5.000.000
		25.689.272	28.658.344
Fondsen			
Bestemmingsfondsen		103.283	681.395
Totaal reserves en fondsen		25.792.555	29.339.739
Langlopende schulden	16	37.001.059	39.928.939
Kortlopende schulden	17	41.527.124	40.551.928
Totaal passiva		104.320.738	109.820.606

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2017

Staat van baten en lasten				
		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Baten				
Baten van particulieren	9	41.520.126	42.820.000	49.282.118
Baten van bedrijven		2.871.795	2.680.000	2.121.420
Baten van loterijorganisaties		1.843.030	1.713.000	2.440.970
Baten van subsidies van overheden		2.806.688	5.000.000	2.464.990
Baten van verbonden (internationale) organisaties		–	–	–
Baten van andere organisaties zonder winststreven		625.965	420.000	524.612
Som van de geworven baten		49.667.604	52.633.000	56.834.110
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten		101.478	60.000	82.232
Overige baten		219.684	220.000	223.266
Som van de baten		49.988.766	52.913.000	57.139.608
Lasten				
	10			
6-Minutenzone		5.844.950	3.726.157	3.555.337
Hartgezonde jeugd		5.476.161	5.059.732	4.914.182
Regie over eigen leven en zorg		5.675.901	5.440.968	5.521.764
Wetenschappelijk onderzoek		24.240.587	30.292.102	27.625.634
Ernst & Urgentie		1.173.336	1.236.600	4.209.247
Doelstelling algemeen		2.761.883	2.439.451	2.015.206
Totaal besteed aan doelstellingen		45.172.818	48.195.010	47.841.370
Wervingskosten		8.859.740	9.160.143	7.390.113
Kosten beheer en administratie		2.086.051	1.763.981	1.707.433
Som van de lasten		56.118.609	59.119.134	56.938.916
Saldo voor financiële baten en lasten		-6.129.843	-6.206.134	200.692
Saldo financiële baten en lasten	14	2.582.659	2.840.000	4.857.622
Saldo van baten en lasten		-3.547.184	-3.366.134	5.058.314

Grondslagen voor de enkelvoudige jaarverslaggeving

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de samengestelde balans en staat van baten en lasten.

In de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening zijn enkel de toelichtingen opgenomen welke afwijken van de samengevoegde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2017

15. Liquide middelen

Liquide middelen		
	31 december 2017	31 december 2016
Rekening-courant banken	2.825.549	1.791.198
Kassen	2.370	300
	2.827.919	1.791.498

16. Langlopende schulden

In deze post zijn de voor toekomstige jaren toegezegde subsidies opgenomen. Voor zover de subsidietoezegging betrekking heeft op het aankomende boekjaar is de toezegging opgenomen onder de kortlopende schulden. Het overige deel is toegewezen aan de langlopende schulden. De toezegging aan De Hart&Vaatgroep (HVG) is opgenomen voor twee jaar en de toezegging aan de Stichting Alliantie Nederland Rookvrij! is opgenomen voor nog 3 jaar.

De langlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

Langlopende schulden		
	31 december 2017	31 december 2016
Uitkeringsverplichting 2018	0	14.823.901
Uitkeringsverplichting 2019	14.452.661	10.394.052
Uitkeringsverplichting 2020	10.444.697	6.831.980
Uitkeringsverplichting 2021	6.880.147	3.683.209
Uitkeringsverplichting 2022	3.202.302	1.551.248
Alliantie Nederland Rookvrij! / HVG	1.550.000	2.125.000
Reservering huurkorting	471.252	529.549
	37.001.059	39.928.939

Alle schulden op lange termijn worden, na aanvang, binnen een looptijd van 5 jaren afgelost.

17. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden		
	31 december 2017	31 december 2016
Crediteuren	1.581.711	1.564.715
Belastingen en premies sociale verzekeringen	386.694	285.285
Overige schulden en overlopende passiva	39.558.719	38.701.928
	41.527.124	40.551.928

Specificatie overige schulden en overlopende passiva		
	31 december 2017	31 december 2016
Uitkeringsverplichting projecten	26.073.024	24.892.377
Rekening-courant Stichting Studiefonds NHS	10.023.220	10.223.365
Alliantie Nederland Rookvrij! / HVG	1.425.000	1.875.000
Nog te betalen kosten	2.019.761	1.684.703
Pensioenen	17.714	26.483
	39.558.719	38.701.928

Den Haag, 24 mei 2018

De directie:

Op basis van de besluitvorming in de vergadering van
24 mei 2018 en namens alle leden van de raad van toezicht:

drs F. Italianer
Directeur

prof. dr. E.C. Klasen
Voorzitter raad van toezicht

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van De Nederlandse Hartstichting

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de Nederlandse Hartstichting (hierna ‘de stichting’) te Den Haag (hierna ‘de jaarrekening’) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Nederlandse Hartstichting per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 ‘Fondsenwervende organisaties’.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevoegde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
2. de samengevoegde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van De Nederlandse Hartstichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en

het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het

evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 28 mei 2018

KPMG Accountants N.V.

H. Visser RA

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen inzake resultaatbestemming opgenomen.

Postbus 300, 2501 CH Den Haag
www.hartstichting.nl

